

Hoofdstuk 2

De Elfstedentocht van 1985

2.1 De aanloop

Het is maandag 18 februari 1985, een dag van grote betekenis voor het vervolg van mijn sportieve leven zo bleek later. Met mijn voetbalvrienden Marinus en Gijs had ik de Elfmerenschaatstocht gereden en we luisterden op weg naar huis naar de autoradio. De rayonhoofden van de Elfstedentocht zouden vandaag bij elkaar komen om de mogelijkheden van een tocht te onderzoeken. *“Als het doorgaat, doen we mee,”* zei Gijs. Ik schrok van de opmerking en de vastberadenheid waarmee hij het uitsprak. Ik was moe na het schaatsen van 120 kilometer en zei: *“Is tweehonderd kilometer niet wat ver?”* Ondanks dat ik op elfjarige leeftijd al meedeed aan de Oldambtrit van 56 kilometer en sportman (Sportacademie, CIOS) was in hart en nieren, was het nooit in mij opgekomen me op te geven voor deze monstertocht. Je zou toch veronderstellen dat ik deze kans op eeuwige roem met beide handen aan zou grijpen. Ook al had ik twee keer een marathonaafstand van 42 kilometer gelopen, tweehonderd kilometer schaatsen leek me toch alleen voorbehouden aan marathonschaatsers. *“Als we die tweehonderd kilometer niet halen dan stoppen we toch gewoon,”* zei Gijs. Aan deze logische redenering had ik nooit gedacht maar het kon me direct overtuigen. Thuisgekomen keek ik na een douche en een warme maaltijd naar het journaal van 20.00 uur, dat opende met een onverwachte maar overweldigende mededeling: *“We hebben zojuist het besluit genomen om op*

donderdag 21 februari de dertiende Elfstedentocht te organiseren."

Over drie dagen al!

De aankondiging kwam van voorzitter Jan Sipkema. Voordat ik het me goed en wel realiseerde, ging de telefoon. Het was Gijs: *"We gaan direct naar de Frieslandhal voor de inschrijving, die start morgenvroeg om 8.00 uur. Kleed je warm aan, neem eten, drinken en geld mee en een slaapzak. Ik haal je over een kwartier op!"* Weer dezelfde vastberadenheid en mijn antwoord was dan ook: *"Ik sta klaar!"*

Even later scheurden we met z'n drieën naar 'Ljouwert.'

Het was het begin van het grote avontuur dat Elfstedentocht heet.

Een sfeervolle nacht, Gijs rechts, Marinus links met bekertje koffie en ikzelf onderaan.

rijden. Op een gegeven moment moet je je handen voor je ogen houden om niet volledig verblind te worden. Jeetje, wat is dit? In een mum van tijd waan ik mij in een scene van 'Mash', een televisieserie over de oorlog met veel chaos en gewonden. Er zijn ineens veel valpartijen, schaatsers die pardoes de wal oprijden in het riet, rijders die tegen een voorganger op rijden omdat deze stilstaat. Er is geschreeuw, gevloek, veel gevloek. Hoe hebben ze dit kunnen laten gebeuren? Met mijn ene hand boven mijn ogen, de andere hand gestrekt houdend voor balans en botsingen, weet ik overal tussendoor te schaatsen en het juiste spoor te houden. Wat is dit link. Ik zal nooit meer vergeten hoe ik moest overleven in deze complete chaos van vloekende, tierende, vallende, botsende en het riet in schaatsende elfstedenrijders. Even verderop maakt de route een bocht naar links en zijn we verlost van de verblindende lampen van de finish. Die zijn dus duidelijk helemaal verkeerd afgesteld. Er wordt achteraf gesproken over duizend gewonden in deze tocht en ik ben er van overtuigd dat de meesten van hen dit hier hebben opgelopen. Ook Jan Uitham (72) werd hier slachtoffer van en brak zijn heup. Ze hebben hem, zwaar ondersteund, over de finish gedragen. Arme Jan, op zo'n manier afscheid nemen, jammer!

Later op de avond zie je in de Frieslandhal veel schaatsers met een 'tulband' om hun hoofd, een arm in een mitella of een pleister op het gezicht. Dit was echt het gevaarlijkste stuk van drie Elfstedentochten. Je bent al kapot door de zware tocht en dan krijg je dit ook nog voor de kiezen! Maar zonder verwondingen en zelfs nog steeds zonder ook maar één keer te vallen, rijd ik Oudkerk binnen. Het 'geheime knippie' wordt weer geplaatst en ik maak mij op om voor de derde keer triomfantelijk over de verlossende gele streep te schaatsen! De laatste kilometers